

Uitleg verwerking reacties op eerste concept omgevingsvisie

De Ontwerp-Omgevingsvisie is zo goed als gereed. In een intensief proces is de afgelopen maanden gewerkt aan een volwaardige omgevingsvisie waarin op hoofdlijnen de toekomstige ontwikkelmogelijkheden voor de leefomgeving van de gemeente Renkum staat verwoord en verbeeld. De omgevingsvisie geeft de lange termijn ambities en opgaven weer. In de visie is hier invulling aan gegeven op themaniveau maar ook op gebiedsniveau. Op deze manier kunnen opgaven en ambities gekoppeld worden aan specifieke identiteiten en karaktereigenschappen van de verschillende gebieden.

Gedurende het proces is veel input verzameld. Input op basis waarvan afwegingen zijn gemaakt om een gebalanceerde omgevingsvisie op te stellen. Opgaven en ambities kunnen met elkaar botsen, vandaar dat een zorgvuldige afweging nodig was. Dat betekent dat er altijd verschillen van mening blijven over de keuzes die gemaakt zijn. In programma's en het omgevingsplan komen verdere uitwerkingen van de omgevingsvisie te staan.

In het proces zijn 42 keuzes voorgelegd. Aan inwoners, aan organisaties en aan de raad. Gevraagd was om hier een mening over te vormen. Belangrijk om te vermelden is dat ook hier een afweging is gemaakt, dat niet alle keuzes zwart-wit zijn genomen, maar dat de richting die de keuzes gaven uitgangspunt zijn geworden. De keuzes zijn dan ook niet één op één overgenomen en terug te vinden in de omgevingsvisie, maar de uitkomsten zijn in samenhang verwerkt.

Gedurende de conceptfase zijn veel opmerkingen in reacties binnengekomen. Hieronder zijn alle partijen of organisaties weergegeven waarvan opmerkingen zijn ontvangen.

- Input raadscommissie 11 mei 2021 (aantekeningen en verslag)
- Input raadsfracties t.a.v. de 42 keuzen / dilemma's
- Input vanuit breed uitgezette enquête
- Input agrarische ondernemers
- Input stakeholdersbijeenkomsten (2x)
- Input bewonersavonden (2x)
- Input mobiliteitsbijeenkomst
- Input gesprek Vilente / ProPersona
- Input Jongerenraad
- Input gesprek VGGM
- Input van ambtelijke experts
- Schriftelijke reacties inwoners
- Schriftelijke reacties stakeholders
 - Vallei-Veluwe
 - Alliander

- 5 dorpen in het groen
- Input Adviesraad Sociaal Domein
- Reactie van stichting Renkums Beekdal
- Gemeente Ede als ketenpartner

Er is een document bijgehouden hoe de specifieke reacties zijn verwerkt in de omgevingsvisie. Daarnaast wordt de omgevingsvisie binnenkort ter inzage gelegd en is een ieder in staat om zienswijzen in te dienen.

Hieronder is weergegeven hoe de verschillende fracties hebben gereageerd op de 42 keuzes. De keuzes waren sturend, maar de afweging is gemaakt met inachtneming van de enquête resultaten en de overige reacties en input vanuit de bewoners en organisaties in de afweging meegenomen. Er zijn drie clusters geformuleerd hoe de keuzes uiteindelijk zijn geland in de omgevingsvisie:

1. Genuanceerde combinatie van keuzes: hierbij is er een combinatie gemaakt en zijn keuzes niet een op een overgenomen.
2. Keuze voor een van de mogelijkheden maar genuanceerd nav opmerkingen of verdeeldheid over keuzes.
3. Duidelijke keuze voor een van de mogelijkheden.

Om aan te geven hoe een en ander in de omgevingsvisie is opgenomen zijn bij de eerste twee clusters citaten uit de ontwerp-omgevingsvisie opgenomen.

Genuanceerde combinatie van keuzes					
Nr	Optie A	Optie B	Raad	Enquête	Verwerking
1	We koesteren de ruimte en het groene karakter in onze gemeente, maken daarom geen grootschalige stedelijke ontwikkelingen in het buitengebied mogelijk en laten bij eventuele kleinschalige maatwerkontwikkelingen het landschap leidend zijn.	We willen ook in het buitengebied ruimte bieden aan stedelijke ontwikkelingen maar passen deze ontwikkelingen zo goed mogelijk in het landschap in.	GB: B D66: A VVD: B: als er voor A gekozen wordt komen eigen inwoners steeds meer in het gedrang op de lokale woningmarkt door voortgaande overloop uit de Randstad. PvdA: B: Wat is stedelijk in dit verband? Nader omschrijven. GL: A: Niet bouwen in het buitengebied, optie A	A: 90% B: 9%	Meer richting keuze A dan keuze B. Belangrijk is wel dat hier veel nuance is aangebracht in de latere hoofdstukken Renkum Dynamisch en Landschap. Die nuance houdt in wanneer bebouwing toch mogelijk is

			CDA: B (2x A en 1x A/B van 5)		
<p>“We zorgen daarom voor een goede balans tussen ons ruime en groene karakter en het realiseren van nieuwe bebouwing. Daarbij bewaken we het groene en ruime karakter van ons buitengebied. Grootschalige nieuwe bebouwing op onbebouwde locaties maken we hier niet mogelijk en we laten het landschap leidend zijn bij inpassing van eventuele nieuwe kleinschalige bebouwing.”</p> <p>“Ontwikkelingen op basis van maatwerk en landschappelijke inpassing kunnen plaatselijk passend zijn. Voor alle nieuwe bebouwing in het landschap gelden de voorwaarden dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De aard, schaal, omvang en inpassing van zorgvuldig af is gestemd op de plaatselijke, landschappelijke en natuurlijke kwaliteiten. - De ontwikkeling gepaard gaat met compensatie in de vorm van natuurontwikkeling en landschapsherstel. - De bebouwing zoveel mogelijk natuurinclusief en architectonisch passend in het landschap is. <p>Bij het bepalen waar ontwikkeling van nieuwe bebouwing mogelijk is hanteren we de volgende stappen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Grootschalige nieuwe bebouwing is op onbebouwde locaties in het landschap niet mogelijk. Er zijn dan ook alleen reeds bebouwde zoeklocaties woningbouw aangewezen in het landschap. 2. Bij eventuele kleinschalige maatwerk ontwikkelingen is het behouden en versterken van beschermde natuurgebieden vanuit het rijk en de provincie, de natura 2000 gebieden, de NNN-gebieden en het Gelders Natuurnetwerk bepalend. In deze gebieden vermijden we functies die een negatieve invloed hebben op de natuur en biodiversiteit en is geen nieuwe bebouwing op nog onbebouwde locaties mogelijk. 3. De andere gebieden kunnen wat dynamischer zijn en ook op onbebouwde locaties ruimte bieden aan individuele kleinschalige bebouwde functies, zoals recreatieve bebouwing of goed ingepaste woningen. Dit zijn de gebieden die tot de groene ontwikkelzone behoren of helemaal geen bescherming genieten. Voor gebieden binnen de groene ontwikkelzone is een aanvullende voorwaarde dat dit in lijn is met de Gelderse Omgevingsverordening en dus alléén mogelijk is als het aantoonbaar gepaard gaat met een per saldo substantiële versterking van de kernkwaliteiten van het betreffende gebied.” 					
4	We zijn klimaatadaptief in 2050 en zorgen voor vergroening, ontharding en een waterrobuuste, klimaatadaptieve inrichting. Hierin nemen we als gemeente het voortouw.	We zijn klimaatadaptief in 2050 en zorgen voor vergroening, ontharding en een waterrobuuste, klimaatadaptieve inrichting. Inwoners, instellingen en bedrijven hebben hierin net als de gemeente hun eigen verantwoordelijkheid.	GB: A D66: A/B (3x A en 3x B) VVD: B: Je kunt van een liberaal geen andere keuze verwachten! PvdA: B: Ontharding? Waterrobuust? Toe maar...Graag een verklarende begrippenlijst in een volgend concept	NB	Het gaat hier om én én met betrekking tot verantwoordelijkheden. Daarbij hoort ook uitleg wat de rol van particulieren dan is. Dat is verwerkt.

			GL: A/B: Voor GroenLinks geldt hier dat we de ambitie moeten hebben het voortouw te nemen maar in samenwerking met de inwoners, instellingen en bedrijven. Dus een combi van optie A en B CDA: B (1x A)		
<p>“Als gemeente zijn we klimaatadaptief in 2050. Zowel bij nieuwe ontwikkelingen als in de bestaande leefomgeving zorgen we daarom voor vergroening, ontstening en een waterrobuuste, klimaatbestendige inrichting. Zo gaan we verdroging, hittestress en wateroverlast tegen. We stimuleren onze inwoners, bedrijven en instellingen ook om dit soort maatregelen te nemen en zijn hiervoor samen verantwoordelijk.”</p>					
10	<p>We zorgen voor een veilige leefomgeving. Dit doen we door een betere inrichting van die leefomgeving bijvoorbeeld met het oog op sociale cohesie, ruimte voor ontmoeting, verkeersveilige inrichting, goede toegankelijkheid voor verminderd zelfredzamen en een inrichting die criminaliteit en overlast tegengaat.</p>	<p>We zorgen voor een veilige leefomgeving. Hierbij is vooral het gedrag van mensen in de leefomgeving van belang en speelt de fysieke inrichting een minder groter rol. We zetten daarom in op voorlichting en stimuleren van veilig gedrag en minder op fysieke maatregelen.</p>	<p>GB: Beide. Dit is niet zo zwart-wit. In ene geval zal A werken, in ander geval B. D66: A, en natuurlijk is het ook vooral gedrag maar dat ontslaat je niet van de noodzaak om ook de fysieke ruimte. VVD: A/B: Een veilige leefomgeving is primair een taak van een gemeente. Als deze daar niet of onvoldoende aan voldoet ligt hier een taak voor de gemeente. Maar ook het gedrag van mensen, waar een gemeente slechts zeer beperkt invloed op kan uitoefenen speelt een grote rol.</p>	NB	Combinatie van beide keuzemogelijkheden.

			<p>PvdA: A: Wel lastig. Gedrag hangt immers ook af van de fysieke inrichting</p> <p>GL: A/B: een combi waarin we zowel inzetten op voorlichting en stimuleren van veilig gedrag en de leefomgeving op een goede manier inrichten</p> <p>CDA: A</p>		
<p>“We willen in Renkum een zo veilig mogelijke leefomgeving voor mens, dier en milieu. (...) Om dit te bereiken zorgen we daar waar nodig voor een betere inrichting van de leefomgeving, bijvoorbeeld met het oog op ruimte voor ontmoeting, verkeersveilige inrichting, goede toegankelijkheid voor verminderd zelfredzamen en een inrichting die criminaliteit en overlast tegengaat. Maar naast de inrichting van de leefomgeving speelt ook het gedrag van mensen een rol. Als gemeente zetten we daarom ook in op voorlichting en stimuleren van veilig gedrag.”</p>					
12	<p>We lossen de woningbouwopgave op binnen de dorpen, door onder andere verdichting en woningsplitsing. Pas in tweede instantie binnen zoekgebieden in het landschap door middel van kleinschalige maatwerkoplossingen.</p>	<p>Om voldoende woningen te realiseren zorgen we ook voor woningbouw buiten de bestaande bebouwde kernen, bijvoorbeeld door aan de dorpsranden en in het landschap ruimte voor woningbouw te bieden.</p>	<p>GB: B</p> <p>D66: A/B (3x A en 3x B)</p> <p>VVD: B: De suggestie dat, als we gaan bouwen, dat dat vooral voor overloop uit het westen zou zijn is misplaatst. Door het prijsverschil, de ontwikkeling naar meer thuiswerken en de behoefte ruimer te wonen zal de zonder bouwen juist een verdringing zijn van lokaal gevestigde woningzoekenden.</p> <p>PvdA: B: Zal niet makkelijk zijn om tot een voor allen optimaal resultaat te komen maar er valt waarschijnlijk niet aan te ontkomen</p>	<p>A: 77%</p> <p>B: 17%</p>	<p>Uitgegaan is van keuze A, maar de deur staat open voor kleinschalige ontwikkelingen in het landschap. Er is een nuancering aangebracht (bij deelgebied Landschap) wanneer het wel kan, onder andere bij herontwikkeling.</p>

			GL: A: Niet bouwen in het buitengebied, optie A CDA: B (2x A)		
<p>“We focussen ons daarom eerst op woningbouwlocaties binnen de dorpen voor zover deze passend samengaan met behoud van waardevolle groengebieden binnen de dorpen en een goede bereikbaarheid. (...) Pas in tweede instantie komt eventueel woningbouw in het landschap aan de orde. Geen grootschalige bebouwing maar alleen kleinschalige maatwerkoplossingen die passend zijn in het landschap en op basis van strikte voorwaarden en leidende principes zijn denkbaar. In de paragraaf “Uitgelicht: Het landschap van Renkum” lichten we onder het kopje “Nieuwe bebouwing in het landschap” toe waar en op basis van welke principes en voorwaarden nieuwe bebouwing ontwikkelingen zoals woningen denkbaar zijn.”</p>					
15	<p>We behouden de diversiteit van het landschap op basis van de huidige kenmerken van de vier te onderscheiden landschapstypen: het bosgebied, de beekdalen, de Renkumse enclave en de uiterwaarden. Daarbij zijn stedelijke ontwikkelingen wel / niet mogelijke in de vier landschapstypen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bosgebied WEL - Beekdalen NIET - Renkumse Enclave WEL - Uiterwaarden NIET 	<p>GB:</p> <p>Bosgebied WEL</p> <p>Beekdalen NIET</p> <p>Renkumse Enclave WEL</p> <p>Uiterwaarden WEL</p> <p>D66:</p> <p>Bosgebied NIET</p> <p>Beekdalen NIET</p> <p>Renkumse Enclave NIET</p> <p>Uiterwaarden NIET</p> <p>VVD:</p> <p>Bosgebied WEL (buiten Natura 2000)</p> <p>Beekdalen NIET</p> <p>Renkumse Enclave WEL (in ontwikkelingsgebieden)</p> <p>Uiterwaarden WEL (als er al andere bestemmingen op rusten natuur en agrarisch)</p> <p>PvdA:</p> <p>Bosgebied WEL</p>	NB	<p>Deze keuze is niet zo letterlijk overgenomen. Er zijn drie stappen opgenomen waarbinnen ontwikkeling op basis van maatwerk en landschappelijke inpassing plaatselijk mogelijk zijn. Bij specifieke landschapstypen wordt soms genoemd dat er echt geen nieuwe bebouwing toegestaan is.</p>	

			Beekdalen NIET Renkumse Enclave WEL (in ontwikkelingsgebieden) Uiterwaarden NIET Wel erg zwart wit GL: Bosgebied NIET Beekdalen NIET Renkumse Enclave NIET Uiterwaarden NIET CDA Niet ingevuld		
Verwerkt in tekst onder 1.					
17	We maken de beekdalen beter herkenbaar, toegankelijk en beleefbaar voor inwoners en recreanten en gaan versnippering (verspreide gebouwen) en bebouwing tegen.	De beekdalen bieden voldoende kwaliteit om in te recreëren en zijn goed toegankelijk vanuit de dorpen. Het behouden van de bestaande kwaliteiten en het tegengaan van versnippering zijn daarom de belangrijkste opgaven.	GB: A D66: A (2x B) VVD: B: De verantwoordelijkheid voor staat en herstel van landgoederen berust primair bij de eigenaren. Een overheid kan wel bijdragen aan de kansen daartoe (financieel en/of via de ruimtelijke ordening). PvdA: B: Uiteraard kan het altijd beter maar over de huidige mogelijkheden die er zijn, zijn we niet ontevreden GL: A/B: Ambitieuus dus optie A maar met aandacht voor	NB	Uitgegaan is van een combinatie. De prioriteit is behouden, maar beleefbaarheid en toegankelijkheid hoeven daar niet mee in strijd te zijn. De Natura2000 waarden worden wel benadrukt.

			het tegen gaan van druk op de natuur en het landschap CDA: B (2x A, 1x niet ingevuld)		
<p>“Het tegengaan van versnippering en nieuwe bebouwing op onbebouwde locaties heeft hier daarom prioriteit. Dit laten we samengaan met een goede herkenbaarheid, toegankelijkheid en beleefbaarheid van de beekdalen voor inwoners en recreanten.”</p> <p>“De beekdalen zijn grotendeels beschermd natuurgebied waar we geen nieuwe bebouwing op onbebouwde locaties mogelijk maken. Maar er zijn ook delen vallen binnen de groene ontwikkelzone en onbeschermd delen waarmee eventuele individuele, kleinschalige nieuwe bebouwing mogelijk zou zijn. Vanwege de natuurlijke en ruimtelijke kwaliteiten van de beekdalen vinden we nieuwe bebouwing op onbebouwde locaties in de beekdalen echter niet passend.”</p>					
22	We zijn klimaatadaptief in 2050 en zorgen voor vergroening, ontharding en een waterrobuuste, klimaatadaptieve inrichting van onze dorpen. Hierin nemen we als gemeente het voortouw.	We zijn klimaatadaptief in 2050 en zorgen voor vergroening, ontharding en een waterrobuuste, klimaatadaptieve inrichting van onze dorpen. Inwoners, instellingen en bedrijven hebben hierin net als de gemeente hun eigen verantwoordelijkheid.	GB: B D66: B (1x A) VVD: B: Je kunt van een liberaal geen andere keuze verwachten! PvdA: B: Zie eerdere opmerking over begrippenlijst GL: A/B: Voor GroenLinks geldt hier dat we de ambitie moeten hebben het voortouw te nemen maar in samenwerking met de inwoners, instellingen en bedrijven. Dus een combi van optie A en B CDA: B (1x A)	NB	Het gaat hier om én én met betrekking tot verantwoordelijkheden. Daarbij hoort ook uitleg wat de rol van particulieren dan is. Dat is verwerkt.
<p>“Als gemeente zijn we klimaatadaptief in 2050. Zowel bij nieuwe ontwikkelingen als in de bestaande leefomgeving zorgen we daarom voor vergroening, ontstening en een waterrobuuste, klimaatbestendige inrichting. Zo gaan we verdroging, hittestress en wateroverlast tegen. We stimuleren onze inwoners, bedrijven en instellingen ook om dit soort maatregelen te nemen en zijn hiervoor samen verantwoordelijk.”</p>					

26	<p>We versterken de bestaande economische structuur binnen het dorp Renkum/Heelsum. Ook bestaande bedrijvigheid in de uiterwaarden willen we daarom zoveel mogelijk behouden en ruimte voor uitbreiding bieden. Daarbij willen we wel overlast tegengaan en binnen acceptabele waarden houden.</p>	<p>We willen maximaal inzetten op het versterken van de relatie tussen de rivier en het dorp en het tegengaan van overlast. Daarom zijn we terughoudend in uitbreidingsmogelijkheden van bedrijvigheid in de uiterwaarden.</p>	<p>GB: Het een sluit het ander niet uit; A en B kunnen elkaar juist versterken. (Tip: benoem 'overlast' concreter. Welke overlast wordt bedoeld en hoe komt die tot stand?) D66: A/B (3x A en 3x B) VVD: A/B: In Renkum gaat dit over Parenco. Parenco wegbestemmen is totaal onhaalbaar, maar tot in de eeuwigheid met overheidshulp in stand houden ook. Hier is geen sprake van een tegenstrijdigheid: behoud van bestaande bedrijvigheid kan hetzelfde zijn als terughoudendheid bij uitbreidingen. Nieuwe bedrijvigheid buiten het huidige bedrijfsterrein, anders dan gericht op recreatie, is onhaalbaar. PvdA: B: Echt onderscheidend deze stellingen? GL: Niet bouwen in het buitengebied, optie B CDA: B (1x A, 1x niet ingevuld)</p>	<p>A: 18% B: 74%</p>	<p>Meer richting keuze B, maar wel terughoudend. Het belang van economie is aangestipt en dat speelt mogelijk pas op termijn. De visie zegt niet dat bedrijven weg moeten.</p>
----	--	--	--	---------------------------	--

“We willen onze bestaande economische structuur benutten en versterken. Het gebied van Parenco heeft daarin een belangrijke economische rol waaraan we, binnen de huidige bouw mogelijkheden, ruimte willen blijven bieden zolang dit gepaard gaat met een acceptabel niveau van overlast en de veiligheid ten opzichte van de woon- en leefomgeving. Tegelijkertijd blokkeert het industrieterrein de relatie tussen het dorp en de rivier. Mocht het terrein in de toekomst vrijkomen of aan herinrichting toe zijn dan willen we die relatie verbeteren.”

29	De aanwezige bebouwing van landhuizen en villa's in Oosterbeek die nu leegstaan of niet optimaal benut worden, transformeren we naar kleinschalige zorgverleningsconcepten in de wijk, verspreide werkgelegenheid of splitsing naar meergezinswoningen.	De aanwezige bebouwing van landhuizen en villa's die nu leegstaan of niet optimaal benut worden laten we invullen door initiatieven vanuit de markt.	GB: B, waarbij de opties van A zeker ook mogelijk zijn. D66: B (2x A), maar wel kaders met wat kan en wenselijk is VVD: B: de gemeente moet zeer terughoudend blijven als het gaat om het ontwikkelen van een grotere zorgvraag (als gevolg van een groter aanbod van zorg gerelateerde woningen. Er is meer belang bij het op- en inrichten van appartementen in of nabij dorpskernen op plaatsen waar de schaal het kan hebben. Zo ontstaan meer doorstromingsmogelijkheden en meer dynamiek op de woningmarkt. PvdA: A: Over wat wordt bedoeld met een kleinschalig zorgverleningsconcept verschillen de meningen GL: A CDA: B (2x A)	A: 70% B: 22%	Dit is als combinatie opgenomen. We bieden flexibiliteit bij het benutten van leegstaande panden.
----	---	--	---	------------------	---

“We willen daarom de Utrechtseweg als drager behouden en in de aanwezige bebouwing van landhuizen en villa's op flexibele wijze ruimte bieden aan andere voorzieningen. Kleinschalige zorgverleningsconcepten in de wijk als vervanging van grootschalige zorg elders, verspreide werkgelegenheid of

<p>splitsing naar meergezinswoningen zijn daarvan voorbeelden. Hiermee geven we integraal invulling aan onze ambities op het gebied van behoud van erfgoed, sociale doelstellingen, ruimtelijke identiteit en woningbouw en volkshuisvesting.”</p>					
30	<p>We profileren Oosterbeek meer als dorp met een bovenlokale functie en bovenlokale voorzieningen op het gebied van cultuur, detailhandel en recreatie en laten Oosterbeek haar rol als grootste dorp van de gemeente waarmaken.</p>	<p>Oosterbeek fungeert net als de andere dorpen primair voor de lokale inwoners en het voorzieningenaanbod stemmen we hierop dan ook af.</p>	<p>GB: B D66: A (1x B) VVD: A: Er is niets tegen het behouden en ontwikkelen van een kwaliteit die bovenlokaal is. Dit draagt positief bij aan de lokale economie. PvdA: B: Zullen ze in Renkum blij mee zijn 😊 GL: A CDA: A (1x A/B, 1x B)</p>	<p>A: 54% B: 39%</p>	<p>Meer richting A, vooral omdat het die functie al heeft en niet dat het ineens enorm aantrekkelijk moet worden gemaakt.</p>
<p>“Het centrum van Oosterbeek is samen met dat van Renkum het belangrijkste centrumgebied van onze gemeente, in eerste instantie lokaal, maar ook met een bovenlokale rol in de regio. Dit karakter willen we verder versterken.”</p>					
34	<p>Het terrein van Pro Persona transformeren we naar andere functies dan (alleen) zorgverlening. Hiervoor is een combinatie van wonen, zorgverlening, maatschappelijke voorzieningen en werkgelegenheid passend.</p>	<p>Het terrein van Pro Persona transformeren we naar andere functies dan (alleen) zorgverlening. Hiervoor is woningbouw de meest passende optie.</p>	<p>GB: B D66: A/B (3x A en 3x B) VVD: B: Bij wonen denken wij wel aan beroep/bedrijf aan huis als nadrukkelijke mogelijkheid. PvdA: B: Uitdaging. Let wel ‘meest passende optie’ Er zijn meer mogelijkheden GL: A CDA: A (2x B)</p>	<p>A: 58% B: 18%</p>	<p>Uitgegaan is van een combinatie waarbij woningbouw benadrukt wordt.</p>
<p>“Het Pro Persona terrein willen we dan ook geleidelijk transformeren naar een locatie waar woningbouw samengaat met kleinschaligere zorgconcepten en waar culturele en maatschappelijke voorzieningen (zoals het zwembad) een plek hebben en een publieke functie krijgen. Hierbij is ruimte voor verdichting, mits de groene kwaliteiten van het terrein, leidend zijn bij de ontwikkeling.”</p>					
36	<p>We versterken de relatie tussen het dorp Wolfheze en het landschap door</p>	<p>We behouden de huidige verbindingen tussen dorp en landschap en koesteren</p>	<p>GB: B D66: A (2x B)</p>	<p>A: 15% B: 82%</p>	<p>Meer richting keuze B, het gaat om het behouden van goede verbindingen. Niet letterlijk versterken noemen.</p>

	meer en betere verbindingen naar het landschap te maken.	zo de goede relatie tussen dorp en landschap.	VVD: A: Vooral aan de noord- en westzijde zijn daarvoor mogelijkheden. Het laatste wordt sterk bepaald door de toekomst van Pro Persona. Zuid- en oostzijde kennen nauwelijks mogelijkheden door de A50. PvdA: B: Zo slecht zijn die verbindingen toch niet? GL: B CDA: A (2x B)		
"We koesteren de goede relatie tussen het dorp en het landschap en versterken deze daar waar nodig."					

Keuze voor één van de mogelijkheden maar genuanceerd nav opmerkingen of verdeeldheid over keuzen

Nr	Optie A	Optie B	Raad	Enquête	Verwerking
3	We zijn klimaatneutraal in 2040, nemen verantwoordelijkheid in de regio op het gebied van klimaatverandering en duurzaamheid en voldoen aan regionale afspraken over hernieuwbare energieopwekking die we hiervoor maken.	We zijn klimaatneutraal in 2040 en leveren een extra inspanning ten opzichte van regionale afspraken, We gaan ervoor om meer hernieuwbare energie op te wekken, bespaargemeente nr 1 te worden, uitstoot te verminderen en een schonere mobiliteit te bereiken.	GB: A D66: B (2/6 A) VVD: A: Met onze woningvoorraad en onze nog steeds verdergaande vergrijzing is het een illusie om bespaargemeente no.1 te worden. Het is prachtig als wij aan kunnen haken bij de gemiddelde ontwikkeling! PvdA: A: We hoeven niet het beste meisje/jongetje van de klas te worden.	A: 65% B: 19%	Uitgegaan is van keuze A, maar er moet duidelijkheid zijn over regionale afspraken. D afspraken worden niet niet opgelegd, maar we zijn er als gemeente deel van. Wel belangrijk om urgentie te blijven benadrukken en ambitie te tonen.

			GL: B: Het is een lange termijn agenda, we zijn daarom dus ambitieus, optie B CDA: A		
<p>“Als gemeente zijn we klimaatneutraal in 2040: er worden geen gassen uitgestoten die bijdragen aan klimaatverandering. Hiermee sluiten we aan op eerder beleid zoals het klimaatakkoord Renkum Verduurzaamt Samen en de Visie Grootchalige Opwek. Om dit te halen nemen we onze verantwoordelijkheid en voldoen we aan afspraken in de regio op het gebied van klimaatverandering en duurzaamheid, in samenwerking met burgers en bedrijven.”</p>					
8	We streven naar een positieve gezondheid voor onze inwoners en een inclusieve samenleving. We richten de leefomgeving daarom beter in voor een gezonde leefstijl.	We streven naar een positieve gezondheid voor onze inwoners en een inclusieve samenleving. Onze leefomgeving biedt in de huidige situatie voldoende mogelijkheden voor een gezonde leefstijl.	GB: A D66: A, watertap mogelijkheid in centrum VVD: B: In A zit de suggestie dat onze leefomgeving nu niet voldoet. Dat is, zeker in vergelijking met meer stedelijke en industriële gebieden natuurlijk een gotspe. Maar dat neemt natuurlijk niet weg dat het her en der toch wel wat beter zou kunnen. PvdA: A, Kan altijd beter GL: A: Zoals al eerder gezegd willen we een ambitieuze visie opstellen, daarom moeten we altijd openstaan voor verbetering, Optie A CDA: B (2x A)	A: 27% B: 70%	Meer richting keuze A, maar er is benadrukt dat dit plaatselijk speelt en dat er veel ook al goed is.
<p>“Ons doel is daarom om voor een gezonde leefomgeving te zorgen die kwetsbaarheid en eenzaamheid tegengaat en die er aan bijdraagt dat onze inwoners een gezonde en verantwoorde leefstijl kunnen omarmen. Onze leefomgeving is hier al goed op ingericht maar plaatselijk versterken we dit nog verder.”</p>					

14	We profileren ons als toeristisch-recreatieve gemeente. We gaan daarbij relaties aan met cultuurhistorie, kunst, sport en landschap.	We hebben voldoende te bieden op het gebied van toerisme en recreatie en hoeven ons hierin niet verder te profileren. Het moet namelijk niet drukker worden in ons landschap.	GB: A D66: A VVD: A: Als we, als het gaat om werklocaties, grootschalige voorzieningen e.d. flink leunen op ons omringende gemeenten, ligt het voor de hand om dit daar tegenover te plaatsen. PvdA: A: Zo voor de hand liggend. Iets meer onderscheidend graag GL: A/B: Ambitieuze dus optie A maar met aandacht voor het tegen gaan van druk op de natuur en het landschap CDA: A (1x B, 1x niet ingevuld)	A: 33% B: 63%	Uitgegaan wordt van keuze A, maar daarbij aangegeven dat moet worden gewaakt voor overbelasting en nuance met betrekking tot provinciale zonering, locatie en aard van recreatie.
<p>“We profileren ons in lijn met dat karakter verder als toeristisch-recreatieve gemeente en willen daarbij het potentieel van bestaande locaties optimaal benutten en samenwerking zoeken met lokale organisaties en inwoners.”</p>					
25	Om het centrum van Renkum toekomstbestendig te maken moeten winkels geconcentreerd worden in een compacter winkelgebied en moeten de uiteinden van het centrum en het Europaplein transformeren naar andere functies zoals	Om het centrum van Renkum toekomstbestendig te maken hoeven we als gemeente niet actief te sturen op transformatie en kunnen we koersen op wat er gebeurt op het gebied van initiatieven vanuit de markt en de samenleving.	GB: B D66: A VVD: A: Een oude doelstelling, die eenvoudiger wordt als de rentabiliteit van bedrijfs-onroerend goed verder verminderd in vergelijking tot woonruimte. PvdA: A: Niets doen is kapitaalvernietiging en (al eerder besteed) geld verspillen	A: 66% B: 25%	Uitgegaan is van keuze A maar de samenleving heeft daarbij ook een belangrijke rol.

	wonen en maatschappelijke voorzieningen.		GL: A CDA: A		
<p>“Daarom concentreren we de winkels in een compacter winkelgebied tussen de twee uiteinden van het voetgangersgebied. We transformeren de uitlopers van dit gebied en het Europaplein naar andere functies zoals wonen en maatschappelijke voorzieningen. Zowel voor de functionele structuur van het centrum als voor de realisatie van de woonopgave binnen het bestaande bebouwde gebied is dit positief. Dit doen we in nauwe samenwerking met ondernemers, bewoners, instellingen en marktpartijen.”</p>					
28	We houden het Slijpbeekpark open als onbebouwde ruimte tussen Arnhem en Oosterbeek. Daarbij maken we de Slijpbeek herkenbaar en gaan we de verbinding aan met het woon-werk landschap Hes-West.	In aansluiting op de Hes-West richten we ook het overige deel van de Slijpbeekzone in als woon-werkgebied en bieden we in dit gebied tussen Arnhem en Oosterbeek ruimte aan stedelijke ontwikkeling.	GB: A D66: A (2x B) VVD: B: Een open Slijpbeekgebied draagt niet bij aan een betere verbinding tussen het dorp en deze bouwlocatie. De spoorlijn zal altijd voor een grotere scheiding zorgen dan welke beekinrichting ook. Dat laat onverlet dat de inrichting rond de beek wel van groot belang is voor de kwaliteit van de HES, zowel aan de Arnhemse als de Oosterbeekse kant. PvdA: B: Een van de weinige mogelijkheden om aan onze bouwopdracht te voldoen. (we hebben het toch niet over het akkerland tussen O.beek en Arnhem?) GL: niet ingevuld CDA: B (1x A)	A: 60% B: 28%	Meer richting keuze A waarbij ruimte voor woon-werk bij Klingelbeek is.
<p>“Het landschappelijke gebied rond de Slijpbeek houden we open, groen en recreatief toegankelijk. Daarbij maken we de Slijpbeek herkenbaar en gaan we de verbinding aan met het woon-werk landschap Hes-West dat we hier ontwikkelen.”</p>					

37	We realiseren in Doorwerth ruimte voor woningen door inbreiding, verdichting en herstructurering van verouderde gebieden.	In Doorwerth is er ook ruimte aan de randen van het dorp voor woningbouw.	GB: B, waarbij we optie A zeker niet uitsluiten. Dit is eerder: én, én. D66: A/B (3x A en 3x B) VVD: A: Door de begrenzingen van Natura 2000 weinig mogelijkheden aan de randen. Misschien bij Sportpark de Waaienberg. Meer aandacht voor mogelijkheid herbestemmen Cardanuslaan, dat nu als in de kern gelegen bedrijfsterrein zieldogend is en waarschijnlijk blijft. PvdA: B: En misschien zijn er nog meer zoekgebieden GL: A CDA: B (1x A)	A: 76% B: 15%	Uitgegaan wordt van keuze A met nuance voor mogelijk hergebruik sportvelden.
<p>“Ook hier zoeken we ruimte voor woningen via inbreiding, verdichting, herstructurering van verouderde gebieden, transformatie van functies, het benutten van leegstaande panden en het vervangen van oude bebouwing door nieuwe bebouwing en voorzien we geen uitbreiding van het dorp richting het landschap. Als zoekgebied komen bijvoorbeeld in aanmerking het gebied rond de Beethovenlaan, de Houtsniplaan, de Richtersweg en Dillenburg en de sportvelden.”</p>					
41	We versterken de relatie van Heveadorp met de Seelbeek zodat dit beekdal beter gebruikt kan worden door de inwoners van het dorp.	Heveadorp heeft voldoende toegang tot het groen in de omgeving en er hoeven geen specifieke verbeteringen plaats te vinden.	GB: B D66: B (1x A) VVD: A: Dit lijkt een beperkte inspanning. PvdA: B: Afblijven! GL: B CDA: A (2x B)	NB	Uitgegaan wordt van keuze B waarbij is aangegeven dat er niet veel mogelijk is langs de Seelbeek zelf. Dus: houden en waar mogelijk verbeteren.
<p>“De Seelbeek flankiert de noordelijke dorpsrand van Heveadorp op korte afstand en vormt hier samen met de achterliggende Valckeniersbossen een aantrekkelijk uitloopgebied voor het dorp om te wandelen, fietsen, sporten en recreëren in een groene omgeving. We koesteren dan ook de bestaande verbindingen tussen het dorp en het omliggende landschap.”</p>					

42	Heveadorp blijf een kleinschalige dorp en hier is geen ruimte voor uitbreiding of toevoeging van woningen of andere stedelijke functies.	Ook Heveadorp moet kunnen groeien en ruimte bieden aan nieuwe woningen of andere stedelijke functies.	GB: B D66: A (2x B) VVD: A: Gezien de totale omzoming door Natura 2000 niet reëel om hier grotere ambities te hebben. PvdA: B: Beetje meer mag wel. Maar het moet niet te gek worden uiteraard beetje meer mag wel. Maar het moet niet te gek worden uiteraard GL: A CDA: A (2x B)	A: 65% B: 23%	Uitgegaan wordt van keuze A, maar wel aangegeven dat in het dorp flexibel wordt omgegaan met splitsing en hergebruik om zowel jong en oud in het dorp te kunnen behouden.
<p>“Heveadorp is een echt gezinsdorp en dit willen we zo houden. Voor Heveadorp voorzien we geen ruimte voor uitbreiding. Wel vinden we het van belang dat inwoners hier kunnen blijven wonen, oud en jong. Daarvoor is doorstroming nodig aangezien de grote woningen niet geschikt voor ouderen die kleiner willen wonen en ook niet voor startende gezinnen die in het dorp willen blijven. Omdat er geen ruimte is voor uitbreiding in Heveadorp zetten we hierbij in op flexibiliteit ten aanzien van splitsen van grotere woningen die nu bezet worden door één en tweepersoonshuishoudens.”</p>					

Duidelijke keuze voor één van de mogelijkheden

Nr	Optie A	Optie B	Raad	Enquête	Verwerking
2	Voor grootschalige, dynamische voorzieningen (denk aan kantoorlocaties, winkelcentra, drukke toeristische trekkers, uitgaansgelegenheden, etc.) blijven we gebruik maken van de voorzieningen in de	Binnen onze gemeente willen we zelf ook een grote aanbod aan dynamische voorzieningen onderbrengen.	GB: A, waarbij we nadrukkelijk een enkele grootschalige voorziening niet willen uitsluiten (zo hebben we nu ook al een enorme trekker als Airbornemuseum en het landelijk gerenomeerd blinden/slechtzienden instituut t Schild	A: 92% B: 6%	Hier is gekozen om keuze A te verwerken in de visie.

	omliggende steden. Onze eigen kracht in de regio is natuurbeleving, recreatie, kunst en cultuurhistorie en we zorgen voor een goede herkenbaarheid en toegankelijkheid hiervan.		D66: A VVD: A: Als we buiten woningbouw andere functies willen faciliteren gaat dit zeer zeker ten koste van de groene kwaliteiten. Verder zal hier ook geen medewerking voor zijn bij hogere overheden. PvdA: A: Daar valt niets op af te dingen GL: A: De kracht van onze gemeente ligt in haar natuur, optie A CDA: A		
5	We zijn circulair in 2050 en leveren hiermee een substantiële bijdrage aan de ambitie van de groene metropoolregio. Hierbij moeten we als gemeente strenge eisen opleggen bij ruimtelijke initiatieven en ontwikkelingen.	We zijn circulair in 2050 en leveren hiermee een substantiële bijdrage aan de ambitie van de groene metropoolregio. Als gemeente stimuleren we onze inwoners, instellingen en bedrijven om bij ruimtelijke initiatieven en ontwikkelingen circulair te denken.	GB: B D66: B (2/6 A) VVD: B: Je kunt van een liberaal geen andere keuze verwachten! PvdA: B: Miljoenen jaren pedagogiek hebben in ieder geval opgeleverd dat verbieden slechtst zeer af en toe positieve effecten heeft GL: A CDA: B (1x A/B en 1x A)	NB	Hier is uitgegaan van keuze A, aangevuld dat we veel verwachten van de samenleving en het niet te vrijblijvend is. Iedereen heeft hier een verantwoordelijkheid.
6	Als gemeente zetten we in op het vergroten van de maatschappelijke betrokkenheid bij	De Renkumse samenleving is enorm maatschappelijk betrokken, ook op het gebied van duurzaamheid. Dit koesteren we en hiervan	GB: A en B omarmen we beide. De betrokkenheid is groot, en daar moet je ook als gemeente doorlopen aan werken.	NB	Uitgegaan is van keuze A, waarbij is aangegeven dat de samenleving nodig is en er altijd nog ruimte is voor een betere betrokkenheid.

	verduurzaming van de leefomgeving.	maken we dankbaar gebruik.	<p>D66: B (2/6 A) VVD: A: Als je een grote rol neerlegt bij de 'samenleving' neerlegt moet dat natuurlijk wel gestimuleerd worden door overheden, dus ook de gemeente. PvdA: A: Een nog grotere betrokkenheid kan. Lekker doorgaan op de ingeslagen weg GL: A/B: GroenLinks vind dat we onze samenleving moeten blijven betrekken (optie A) en het koesteren en gebruik van maken (optie B). Dus een combi van optie A en B CDA: A (1x A/B)</p>		
7	Om een duurzame gemeente te zijn spelen de aspecten energieopwekking, klimaatadaptatie, circulariteit en maatschappelijke betrokkenheid een even belangrijke rol.	Om een duurzame gemeente te zijn spelen onder andere de aspecten energieopwekking, klimaatadaptatie, circulariteit en maatschappelijke betrokkenheid een rol. In volgorde van belang is dit	<p>GB: A D66: A VVD: B: Want er is meer zoals economie, recreatie en ontspanning (sport en toerisme). PvdA: A: Een eenduidige prioritering gaat het niet worden GL: A: Het is een lange termijn agenda, we moeten dus ambitieus zijn. In onze</p>	NB	Er is hier geen belangrijkheid aangegeven. Alle thema's zijn belangrijk en verwerkt in de visie. Hier is dus uitgegaan van keuze A.

			ogen zijn deze onderwerpen even belangrijk. Optie A CDA: B (2x A)		
9	We maken de leefomgeving zelf ook gezonder door schonere lucht en door milieuhinder op een acceptabel niveau te houden.	We maken de leefomgeving zelf ook gezonder door schonere lucht en door milieuhinder terug te dringen waarbij we gezondheid voor economie laten gaan.	GB: A D66: A/B (3x A en 3x B) - Economie is niet altijd de boosdoener. Bij A speelt ook handhaven een rol. Wat doe je aan de houtstook bijvoorbeeld? VVD: A: De gemeente heeft hier geen directe rol, buiten zaken als eigen wagenpark en onroerend goed. PvdA: A/B: Staat of valt met definiëring van het begrip 'economie'. Ook CPB en CBS hanteren inmiddels een ruime definitie. Geen tegenstelling dus! GL: B: Hier kiest GroenLinks voor optie B. In optie A word gesproken van 'op niveau houden' terwijl het duidelijk is dat het op sommige plekken in onze gemeente deze zaken niet op goed niveau zijn. CDA: A (1x B)	NB	Uitgegaan van keuze A maar met de nuance dat het goed samengaat met economie, niet tegenstrijdig is en dit juist de window of opportunity is.
11	Om een gezonde en veilige gemeente te zijn spelen de aspecten inrichting leefomgeving	Om een gezonde en veilige gemeente te zijn spelen onder andere de aspecten inrichting leefomgeving	GB: A D66: A VVD: A: er zijn nog wel meer aspecten te benoemen,	NB	Hier is geen prioritering aangebracht waardoor keuze A is verwerkt.

	<p>voor een gezondere leefstijl, het aanbod aan maatschappelijke voorzieningen, een gezonde leefomgeving zelf en een veilige leefomgeving een even belangrijke rol.</p>	<p>voor een gezonder leefstijl, het aanbod aan maatschappelijke voorzieningen, een gezonde leefomgeving zelf en een veilige leefomgeving een rol. In volgorde van belang is dit</p>	<p>zoals de kans om (economisch) te functioneren of een toereikend woningaanbod dat recht doet aan de lokale woningbehoefte. PvdA: A: Al weer die prioritering. Gaat niet lukken om die eenduidig vast te stellen GL: A: Het is een lange termijn agenda, we moeten dus ambitieus zijn. In onze ogen zijn deze onderwerpen even belangrijk. Optie A CDA: A (1x B)</p>		
13	<p>We versterken de werkgelegenheid door ons alleen te focussen op de bestaande economische structuur. Nieuwe werkgebieden zijn alleen mogelijk als aanvulling op de deze bestaande structuur.</p>	<p>We willen meer werkgelegenheid creëren in onze gemeente en willen daarom ook nieuwe werkgebieden zoals kantorenlocaties en bedrijventerreinen mogelijk maken.</p>	<p>GB: A D66: A/B (3x A en 3x B) VVD: A: Als we buiten woningbouw andere functies willen faciliteren gaat dit zeer zeker ten koste van de groene kwaliteiten. Verder zal hier ook geen medewerking voor zijn bij hogere overheden. Wel moet de mogelijkheid voor werk/bedrijf aan huis daar waar het kan verbeterd worden. PvdA: A: Geen vijftiger jaren werkgelegenheidspolitiek. Sowieso kun je de vraag</p>	NB	<p>Uitgegaan wordt van keuze A, maar met nuancering dat binnen de economische structuur voldoende mogelijk is.</p>

			<p>stellen wat de gemeente in dezen zelfstandig kan bereiken</p> <p>GL: A: A (Maar open staan voor nieuwe bedrijven en inactieven)</p> <p>CDA: A/B (2x A, 2x B en 1x A/B)</p>		
16	<p>In het bosgebied beschermen we de open plekken en de kwaliteiten van de landgoederen door als gemeente te zorgen voor herstel van de landgoederen en een behoudende koers te varen ten aanzien van nieuwe functies en ontwikkelingen op de landgoederen.</p>	<p>In het bosgebied beschermen we de open plekken en de kwaliteiten van de landgoederen en zoeken we voor de landgoederen naar nieuwe functies en ontwikkelingsmogelijkheden die het mogelijk maken om de landgoederen landschappelijk te herstellen.</p>	<p>GB: B</p> <p>D66: B</p> <p>VVD: B: De verantwoordelijkheid voor staat en herstel van landgoederen berust primair bij de eigenaren. een overheid kan wel bijdragen aan de kansen daartoe (financieel en/of via de ruimtelijke ordening).</p> <p>PvdA: B: Dit is toch de bestaande visie? Of gaan we de discussie opnieuw aan?</p> <p>GL: niet ingevuld</p> <p>CDA: B</p>	NB	<p>Uitgegaan wordt van keuze B.</p>
18	<p>Voor de Renkumse enclave behouden we de openheid en transformeren de landbouw naar een meer extensieve en natuurinclusieve landbouw en droge natuur.</p>	<p>Voor de Renkumse enclave zetten we in op het behouden en versterken van de agrarische functie en speelt transformatie naar natuur en extensievere en natuurinclusieve landbouw een minder belangrijke rol.</p>	<p>GB: B</p> <p>D66: A (2x B)</p> <p>VVD: A/B: De kwaliteiten van de Renkumse enclave moeten kritisch bezien worden, alsmede de mogelijkheden om de tegengestelde belangen tussen wonen,</p>	NB	<p>Uitgegaan wordt van meer A dan B.</p>

			<p>energietransitie, natuur- en agrarische waarden te wegen. Hierbij denken wij dat (gedoseerd) het belang van wonen meer op de voorgrond moet komen.</p> <p>PvdA: A: Natuur versus landbouw? Beekdaldiscussie? GL: A CDA: B (2x A)</p>		
19	<p>We versterken de natuur, recreatie en landbouw in de uiterwaarden en verbeteren de relatie met het dorp Renkum.</p>	<p>De huidige kwaliteiten van de uiterwaarden behouden we, verdere versterking en ontwikkeling van de aanwezige functies is hier niet aan de orde.</p>	<p>GB: A D66: A/B (3x A en 3x B) VVD: A: Zeker voor recreatie zien wij hier mogelijkheden om om tot ontlasting te komen van meer kwetsbare natuurgebieden. De relatieverbetering is overigens ook van belang voor Heelsum, Doorwerth, Hevedorp en Oosterbeek. PvdA: A: Ook dit is bestaand beleid GL: A met natuurlijk inclusieve landbouw CDA: A (2x B)</p>	NB	<p>Uitgegaan wordt van keuze A waarbij ook natuurinclusieve en duurzame landbouw wordt genoemd in het kader van transformatie landbouw.</p>
20	<p>We moeten de identiteit van de afzonderlijke dorpen in onze gemeente actief verder versterken en meer inzetten op het</p>	<p>De dorpen in onze gemeente zijn onderscheidend ten opzichte van elkaar en zullen dit blijven. Dit koesteren we, maar</p>	<p>GB: B D66: B (2x A) VVD: B: A is wel heel erg van de 'maakbare samenleving'!</p>	<p>A: 20% B: 72%</p>	<p>Uitgegaan wordt van keuze B, waarbij meer wordt ingezet op een positieve benadering dat dit gekoesterd wordt, dus geen actief beleid.</p>

	onderscheid tussen de dorpen onderling.	hiervoor hoeven we geen actief beleid te voeren.	PvdA: B: Dat is de charme van onze gemeente. Dat 'onderscheidend' doen de inwoners overigens zelf wel GL: A CDA: B (1x A)		
21	In de dorpen willen we de bestaande woningvoorraad verduurzamen. Dit is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de gemeente en de woningeigenaren.	In de dorpen willen we de bestaande woningvoorraad verduurzamen. Woningeigenaren zijn hiervoor zelf verantwoordelijk en de gemeente heeft alleen een rol op het gebied van voorlichting.	GB: A, waarbij vanuit gemeente voorlichting onderdeel is van haar verantwoordelijkheid. Voorlichting die gaat over realistisch verduurzamen. D66: A (1x B) VVD: B: Je kunt van een liberaal geen andere keuze verwachten! Calculaties van het PBL spreken van 40K/woning. Dit zijn niet te dragen lasten voor de gemeente! PvdA: A: Ook de bewoners/huurders spelen hierbij een rol GL: A: Verduurzamen doe je samen, de gemeente en woningeigenaren zijn er verantwoordelijk voor. Optie A CDA: B (2x A)	NB	Uitgegaan wordt van keuze A waarbij benadrukt wordt dat de verwachting ook bij de samenleving hoog moet zijn.
23	Als gemeente moeten we het samenhorigheidsgevoel, de wijkinitiatieven en het	Er is een groot samenhorigheidsgevoel onder onze inwoners en er spelen veel wijkinitiatieven.	GB: A D66: A (2x B) VVD: A: Daar waar overheidsinitiatieven leiden	NB	Keuze A, maar positief benaderd, dus aangeven dat dit nu al een waardevolle kwaliteit is. Credits aan de dorpen.

	dorpsgericht werken verder stimuleren en verbeteren.	Dit is een waardevolle kwaliteit die we als gemeente koesteren maar waarin we onze samenleving zelf prima aanzet kunnen laten.	tot juist minder saamhorigheidsgevoel is daar zeker een taak, maar het laat ook zien dat er een snelheid gehanteerd moet worden die voor de meeste inwoners te volgen moet zijn. en dat geldt natuurlijk ook voor de doelstellingen! PvdA: A: Met de kanttekening dat saamenhorigheid een verantwoordelijkheid van allen is GL: A/B: GroenLinks vind dat we onze samenleving moeten blijven stimuleren (optie A) en het moeten koesteren (optie B). Dus een combi van optie A en B CDA: A (2x B)		
24	We laten Renkum beter toeristisch-recreatief profiteren van haar gunstige ligging te midden van diverse landschappen en trekken recreanten naar het centrum.	Recreatie en toerisme speelt zich vooral af in het landschap rond Renkum, het centrum van Renkum heeft hierin geen belangrijke rol.	GB: A D66: A (2x B) VVD: A: Zonder de rol van de ondernemers kleiner te willen maken, heeft de gemeente natuurlijk een taak als het gaat om de inrichting van de openbare ruimte en een stimulerende ruimtelijke ordening. PvdA: A: Dat hebben we tot nu toe toch steeds gedaan?	A: 74% B: 21%	Uitgegaan is van keuze A.

			Met wisselend succes overigens GL: A CDA: A		
27	We profileren Oosterbeek als landgoederendorp. De kwaliteiten van de landgoederen beschermen we door als gemeente te zorgen voor herstel en een behoudende koers te varen ten aanzien van nieuwe functies en ontwikkelingen op de landgoederen.	We profileren Oosterbeek als landgoederendorp. De kwaliteiten van de landgoederen beschermen we door te zoeken naar nieuwe functies en ontwikkelingsmogelijkheden die het mogelijk maken om de landgoederen landschappelijk te herstellen.	GB: B D66: B VVD: B: Ook hier geldt weer dat we de primaire verantwoording moeten laten bij de eigenaren. Daar waar de gemeente heeft bestaat er dus wel degelijk een verantwoordelijkheid, maar tegelijkertijd moet de gemeente zich afvragen of deze rol haar wel past. PvdA: B: Zie hiervoor. Is bestaand beleid GL: Antwoord hierop hangt af van wat 'behoudend' betekend... CDA: B (1x A)	NB	Keuze B, maar wel de schaal, drukte en aard van die functies beperken. Het moet passen bij aard en karakter.
31	We maken bedrijventerrein Klingelbeekseweg toekomstbestendig en bieden hier ruimte aan woon-werk combinaties.	We maken bedrijventerrein Klingelbeekseweg toekomstbestendig maar laten het puur een bedrijventerrein zijn.	GB: A D66: A VVD: A: Gelet op de potentiële woonkwaliteit is het zonde als het gebied zijn huidige rommelige karakter behoud. De gemeente is verantwoordelijk voor een goede ruimtelijke ordening. PvdA: A: (bijna) bestaand beleid	A: 67% B: 17%	Uitgegaan is van keuze A.

			GL: A CDA: A (1x B)		
32	We behouden het karakter van Wolfheze als kleinschalig dorp waar wonen, recreatie en zorgverlening de belangrijkste functies zijn. Het station is vooral belangrijk als uitvalsbasis naar de Veluwe.	We laten Wolfheze meer profiteren van de aanwezigheid van het station en zorgen ervoor de juist in Wolfheze ook een deel van de woningbouwopgave landt.	GB: B D66: B VVD: B: Er is nog onvoldoende aandacht voor de mogelijkheden op het terrein van Pro Persona en wij wijzen ook op onze opmerkingen met betrekking tot de Renkumse enclave. PvdA: B: Valt niet aan te ontkomen. Overigens hoorden we vorige week bij de behandeling van de spoorwegonderdoorgang dat het station alleen maar door inwoners wordt gebruikt. Klopt dat? GL: B CDA: B (2x A)	A: 67% B: 33%	Uitgegaan wordt van keuze B, maar wel getemperde verwachtingen om tegemoet te komen aan onder andere inbreng van inwoners.
33	Het hart van Wolfheze maken we aantrekkelijker, veiliger en levendiger in combinatie met het voltooien van de verkeerstunnel. Ons streefbeeld is een vrijliggend centrumplein gericht op verblijfskwaliteit en	Het hart van Wolfheze maken we aantrekkelijker, veiliger en levendiger in combinatie met het voltooien van de verkeerstunnel. We laten dit gepaard gaan met een intensievere inrichting van het stationsgebied met ruimte voor meerdere	GB: B, waarbij de aspecten van A ook een (gedeeltelijke) rol kunnen spelen D66: A (1x B) VVD: A/B: Dit hoeft niet in tegenspraak met elkaar te zijn. PvdA: B: Daar ging het vorige week in de raadsontmoeting over GL: A	A: 87% B: 7%	Uitgegaan wordt van keuze A.

	groen met daaromheen ruimte voor diverse sociaaleconomische voorzieningen en kleinschalige dienstverlening.	stedelijke voorzieningen en woningen.	CDA: B (2x A)		
35	Bij de transformatie van het Pro Persona terrein behouden we de huidige parkachtige structuur en de huidige bebouwing.	Bij de transformatie van het Pro Persona terrein is er ook ruimte voor verdichting en intensivering.	GB: Beide keuzes zijn mogelijk en nodig om realistisch iets te kunnen doen: deels verdichten zonder de parkachtige structuur de nek om te draaien. D66: B (1x A) VVD: B: Waarbij wel oog moet blijven voor bestaande landschappelijke kwaliteiten. De cultuurhistorische assen kunnen daarvoor drager zijn. PvdA: A/B: Is dit een tegenstelling? Het een sluit het ander niet uit GL: B: Optie B (inbreiding i.p.v. uitbreiding_ CDA: B (1x A)	A: 56% B: 23%	Uitgegaan wordt van keuze B waarbij bewoners hebben aangegeven dat kleinschalig wonen, culturele voorzieningen en atelierwoningen gewenst zijn. Daarnaast moeten groene waarden ook benadrukt worden.
38	Om de vrijetijdseconomie op peil te houden is het van belang dat we het centrum van Doorwerth toegankelijker maken voor recreanten vanuit	Het centrum van Doorwerth leent zich er niet voor om op het gebied van toerisme en recreatie bezoekers te trekken.	GB: A D66: A (2x B) VVD: A/B: Het huidige centrum en eigenlijk ook de centrumplannen lenen zich hier nauwelijks voor.	A: 36% B: 59%	Meer richting keuze A, maar wel passend bij het karakter van Doorwerth en op kleine schaal.

	het bos en de uiterwaarden.		<p>Waarschijnlijk zijn er beperkte mogelijkheden in de horecasfeer.</p> <p>PvdA: A: Het gaat er vooral om dat het centrum versterkt wordt en het hart van Doorwerth wordt. Daar investeren we toch in?</p> <p>GL: A</p> <p>CDA: A (2x B)</p>		
39	We realiseren een levendig hart en een centrumgebied in Doorwerth door vernieuwing op integrale wijze waar groen, ontmoeting, sociale functies en detailhandel gezamenlijk de ruimte delen.	De huidige functie van het winkelcentrum voldoet. Opknappen zonder grootschalige toevoeging van functies volstaat.	<p>GB: A</p> <p>D66: A (2x B)</p> <p>VVD: B: In ieder geval is het toevoegen van detailhandel ongewenst. Versterking van het centrumgevoel, zoals nagestreefd met de centrumplannen, moet wel het streven blijven, met een zwaartepunt bij de toevoegingen aan de woningvoorraad.</p> <p>PvdA: A: Zie vorige opmerking</p> <p>GL: A</p> <p>CDA: A (1x B)</p>	<p>A: 49%</p> <p>B: 46%</p>	Uitgegaan wordt van keuze A.
40	We stimuleren het openbaar vervoersgebruik door een P&R bij de HOV-halte aan de snelweg en door verbeterde	De afstanden tot de HOV-haltes en het station Wolfheze zijn te groot. Om openbaar vervoer in Doorwerth te stimuleren is het daarom nodig om de HOV-lijn door het dorp te	<p>GB: B</p> <p>D66: A/B (3x A en 3x B)</p> <p>VVD: B: Het zou al een verbetering zijn als de HOV-lijn over de Dalweg geleid wordt met een centrale halte voor Doorwerth bij</p>	<p>A: 37%</p> <p>B: 36%</p>	Uitgegaan wordt van keuze B.

	(fiets)verbinding naar station Wolfheze.	leiden in plaats van er om heen.	het Dorenweerd College. De gesuggereerde verbetering van de fietsroute naar station Wolfheze is geen verbetering, want die is er al. Alternatief over de heide langs het Wittekousenhuisje kan ook toeristisch/recreatief interessant zijn. PvdA: A: Twijfels aan het effect van beide maatregelen GL: A CDA: B (2 niet ingevuld, 1x A)		
--	--	----------------------------------	--	--	--